

వాల్మీకి రామాయణం-

అరణ్యకాండ

55. పంచపంచాశః సర్గః-సీతావిలోభనోద్యమః

|| సీతావిలోభనోద్యమః ||

సందిశ్య రాక్షసాన్ ఘోరాన్ రావణోఽష్టౌ మహాబలాన్ |
ఆత్మానం బుద్ధివైక్లవ్యాత్ కృతకృత్యమమన్యత || 1 ||

స చింతయానో వైదేహీం కామబాణసమర్పితః |
ప్రవివేశ గృహం రమ్యం సీతాం ద్రష్టుమభిత్సరన్ || 2 ||

స ప్రవిశ్య తు తద్వేశ్య రావణో రాక్షసాధిపః |
అపశ్యద్రాక్షసీమధ్యే సీతాం శోకపరాయణామ్ || 3 ||

అశ్రుపూర్ణముఖీం దీనాం శోకభారాభిపీడితామ్ |
వాయువేగైరివాక్రాంతాం మజ్జంతీం నావమర్ణవే || 4 ||

మృగయూథపరిభ్రష్టాం మృగీం శ్వభిరివావృతామ్ |
అధోముఖముఖీం సీతామభ్యేత్య చ నిశాచరః || 5 ||

తాం తు శోకపరాం దీనామవశాం రాక్షసాధిపః |
స బలాద్ధర్మయామాస గృహం దేవగృహోపమమ్ || 6 ||

హర్షప్రాసాదసంబాధం స్త్రీసహస్రనిషేవితమ్ |
నానాపక్షిగణైర్బుష్టం నానారత్నసమన్వితమ్ || 7 ||

కాంచనైస్తాపనీయైశ్చ స్ఫాటికై రాజతైరపి |
వజ్రవైడూర్యచిత్రైశ్చ స్తంభైర్ద్వష్టిమనోహరైః || 8 ||

దివ్యదుందుభినిర్మాదం తప్తకాంచనతోరణమ్ |
సోపానం కాంచనం చిత్రమారురోహ తయా సహ || 9 ||

దాంతికా రాజతాశ్చైవ గవాక్షాః ప్రియదర్శనాః |
హేమజాలావృతాశ్చాసంస్తత్ర ప్రాసాదపంక్తయః || 10 ||

సుధామణివిచిత్రాణి భూమిభాగాని సర్వశః |
దశగ్రీవః స్వభవనే ప్రాదర్శయత మైథిలీమ్ || 11 ||

దీర్ఘికాః పుష్కరిణ్యశ్చ నానావృక్షసమన్వితాః |
రావణో దర్శయామాస సీతాం శోకపరాయణామ్ || 12 ||

దర్శయిత్వా తు వైదేహ్యః కృత్స్నం తద్భవనోత్తమమ్ |
ఉవాచ వాక్యం పాపాత్మా సీతాం లోభితుమిచ్ఛయా || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

అరణ్యకాండ

5. పంచపంచాశః సర్గః - సీతావిలోభనోద్యమః

దశ రాక్షసకోట్యశ్చ ద్వావింశతిరథాపరాః |
 తేషాం ప్రభురహం సీతే సర్వేషాం భీమకర్కణామ్ || 14 ||

వర్జయిత్వా జరావృద్ధాన్ బాలాంశ్చ రజనీచరాన్ |
 సహస్రమేకమేకస్య మమ కార్యపురఃసరమ్ || 15 ||

యదిదం రాజతంత్రం మే త్వయి సర్వం ప్రతిష్ఠితమ్ |
 జీవితం చ విశాలాక్షి త్వం మే ప్రాణైర్గర్భీయసీ || 16 ||

బహూనాం స్త్రీసహస్రాణాం మమ యోఽసౌ పరిగ్రహః |
 తాసాం త్వమీశ్వరా సీతే మమ భార్యా భవ ప్రియే || 17 ||

సాధు కిం తేఽన్యథా బుద్ధ్యా రోచయస్య వచో మమ |
 భజస్య మాఽభితప్తస్య ప్రసాదం కర్తుమర్హసి || 18 ||

పరిక్షిప్తా సహస్రేణ లంకేయం శతయోజనా |
 నేయం ధర్షయితుం శక్యా సేంద్రైరపి సురాసురైః || 19 ||

న దేవేషు న యక్షేషు న గంధర్వేషు పక్షిషు |
 అహం పశ్యామి లోకేషు యో మే వీర్యసమో భవేత్ || 20 ||

రాజ్యభ్రష్టేన దీనేన తాపసేన గతాయుషా |
 కిం కలిష్యసి రామేణ మానుషేణాల్పతేజసా || 21 ||

భజస్య సీతే మామేవ భర్తాహం సదృశస్తవ |
 యౌవనం హ్యాధ్రువం భీరు రమస్వేహ మయా సహ || 22 ||

దర్శనే మా కృథా బుద్ధిం రాఘవస్య వరాననే |
 కాఽస్య శక్తిరిహంగంతుమపి సీతే మనోరథైః || 23 ||

న శక్యో వాయురాకాశే పాశైర్బద్ధం మహాజవః |
 దివ్యమానస్య చాప్యగ్నేర్గ్రహీతుం విమలాం శిఖామ్ || 24 ||

త్రయాణామపి లోకానాం న తం పశ్యామి శోభనే |
 విక్రమేణ నయేద్యస్త్యాం మద్భాషణపరిపాలితామ్ || 25 ||

లంకాయాం సుమహద్రాజ్యమిదం త్వమనుపాలయ |
 త్వత్ప్రేష్య మద్విధాశ్చైవ దేవాశ్చాపి చరాచరాః || 26 ||

అభిషేకోదకక్లిన్నా తుష్టా చ రమయస్య మామ్ |
 దుష్కృతం యత్పూరా కర్త వనవాసేన తద్గతమ్ || 27 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

అరణ్యకాండ

55. పంచపంచాశః సర్గః-సీతావిలోభనోద్యమః

యశ్చ తే సుకృతో ధర్మస్తస్యేహ ఫలమాఘ్నిహి |
 ఇహ మాల్యాని సర్వాణి దివ్యగంధాని మైథిలీ || 28 ||
 భూషణాని చ ముఖ్యాని సేవస్య చ మయా సహా |
 పుష్పకం నామ సుశ్రోణి బ్రాతుర్వైశ్రవణస్య మే ||29 ||
 విమానం సూర్యసంకాశం తరసా నిర్జితం మయా |
 విశాలం రమణీయం చ తద్విమానమనుత్తమమ్ || 30 ||
 తత్ర సీతే మయా సార్థం విహరస్య యథాసుఖమ్ |
 వదనం పద్మసంకాశం విమలం చారుదర్శనమ్ ||31 ||
 శోకార్తం తు వరారోహే న బ్రాజతి వరాననే |
 ఏవం వదతి తస్మిన్ సా వస్త్రాంతేన వరాంగనా || 32 ||
 పిథాయేందునిభం సీతా ముఖమశ్రూణ్యవర్తయత్ |
 ధ్యాయంతీం తామివాస్యస్థాం దీనాం చింతాహతప్రభామ్ || 33 ||
 ఉవాచ వచనం పాపా రావణో రాక్షసేశ్వరః |
 అలం వ్రీడేన వైదేహి ధర్మలోపకృతేన చ || 34 ||
 ఆర్షోఽయం దైవనిష్కందో యస్తామభిగమిష్యతి |
 ఏతా పాదౌ మయా స్నిగ్ధౌ శిరోభిః పరిపీడితౌ || 35 ||
 ప్రసాదం కురు మే క్షిప్రం వశ్యో దాసోఽహమస్మి తే |
 ఇమాః శూన్యా మయా వాచః శుష్యమాణేన భాషితాః |
 న చాపి రావణః కాంచిన్మూర్ఖా స్త్రీం ప్రణమేత హా || 36 ||
 ఏవముక్త్యా దశగ్రీవో మైథిలీం జనకాత్మజామ్ |
 కృతాంతవశమాపన్నో మమేయమితి మన్యతే || 37 ||
 ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అరణ్యకాండే పంచపంచాశః
 సర్గః || 55 ||

